

Diplomàtica

Codi: 100328

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500501 Història	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Jesus Alturo Perucho

Correu electrònic: jesus.alturo@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Prerequisits

Es recomana haver cursat prèviament l'assignatura de Paleografia.

Objectius

Ensenyar als estudiants a diferenciar entre documents originals i còpies, autèntics i falsos o interpolats. Ensenyar com es confecciona un diplomatar amb exercicis sobre la reducció del còmput cronològic antic a l'actual. Ensenyar a redactar els registres o resums essencials del contingut dels documents, i a preparar l'edició crítica dels documents.

Competències

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dominar els principals mètodes i tècniques propis de la diplomàtica
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica

Resultats d'aprenentatge

1. Aprendre de manera autònoma.
2. Comunicar-se tant oralment com per escrit en l'idioma propi o en una tercera llengua utilitzant la terminologia i les tècniques pròpies de la historiografia.
3. Diferenciar críticament un diploma autèntic d'un altre de fals o interpolat.
4. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
5. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
6. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
7. Reduir al nostre calendari actual els còmputos cronològics d'època antiga i medieval.
8. Regestar, és a dir, resumir el contingut dels diplomes i alhora ser competent en la seva edició crítica.
9. Utilitzar correctament el lèxic específic de la història.
10. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.

Continguts

1. Definició i objectius bàsics de la Diplomàtica.
2. Concepte de diploma o document.
3. Els documents autèntics, falsos i interpolats.
4. Documents originals i còpies. Els registres i els cartorals.
5. Diversos sistemes de cronologia antiga i reducció al còmput actual.
6. Diversos tipus de registres i la seva problemàtica.
7. L'edició diplomàtica, paleogràfica, interpretativa i crítica.
8. Presentació de l'aparat heurístic i elaboració de l'aparat crític.
9. Confecció d'un diplomataris.
10. Problemàtica dels índexs en els diplomataris. L'adaptació dels noms propis antics a les llengües actuals.

Metodologia

L'assignatura tindrà una orientació essencialment pràctica. Tots els aspectes teòrics s'aplicaran en exercicis pràctics a classe en base a l'estudi de facsímils de documents originals. Els estudiants hauran de fer també pràctiques externes en un arxiu amb documentació original per tal d'editar un nombre reduït de diplomes sota la supervisió del professor. Es tindrà en compte la participació activa en les classes.

Activitats dirigides: classes teòriques, presentació pública de treballs, seminaris de discussió de textos, estudi i discussió de fonts documentals.

Activitats supervisades: tutories i realització d'exercicis pautats d'aprenentatge (individuals o en grups reduïts).

Activitats autònomes: cerca de documentació, lectura de textos, redacció de treballs, estudi.

Es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

La Biblioteca d'Humanitats ofereix cursos virtuals dirigits a conèixer millors els fons documentals, els gestors de referència bibliogràfiques o qüestions com el plagi o els drets d'autor. El/la professor/a pot incloure com a activitat algun d'aquests cursos: <https://www.uab.cat/web/que-oferim/cursos-de-formacio-1345708785493.html>

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Concepte i objectius de la Diplomàtica	20	0,8	1, 3
Confeció d'un diplomatari	20	0,8	1, 3, 6, 7, 8
Cronologia antiga i reducció al còmput actual	20	0,8	7
L'adaptació dels noms propis antics a les llengües actuals	20	0,8	6, 8
Tipus: Supervisades			
Edició d'un breu conjunt de diplomes	20	0,8	1, 3, 6, 7, 8
Tipus: Autònomes			
Treball de l'assignatura	50	2	1, 3, 6, 7, 8

Avaluació

L'avaluació continuada es realitzarà a partir de l'activitat a classe (10%), de la qualitat del treball final presentat, que consisteix en l'elaboració d'un breu diplomatari (40%), i d'un examen final (50%).

L'avaluació única constarà de tres activitats: l'elaboració del regest de tres documents de tipologia diversa, la reducció al còmput actual de cinc cronogrames d'època medieval i moderna, i un examen final. Els estudiants podran acollir-se a l'avaluació única a través d'un formulari que presentaran a Gestió Acadèmica entre les dates següents: del 18 de setembre al 6 d'octubre. En aquestes dates, els estudiants no han de justificar la raó de la seva elecció. Les proves d'Avaluació única poden coincidir amb dates reservades per a l'avaluació continuada. Recuperació de l'avaluació única: *s'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per a l'avaluació continuada.*

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o la professora informará a l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

Per a la recuperació els estudiants han d'haver estat prèviament avaluats en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total (Avaluació continuada) o bé lliurar totes les proves previstes (Avaluació única). L'estudiant rebrà la qualificació de "No evaluable" sempre que no hagi lliurat més del 1/3 parts de les activitats d'avaluació.

En les activitats escrites es tenen en compte les faltes ortogràfiques, sintàctiques o lèxiques. La penalització pot ser d'entre 0,1-0,2 punts per cada falta comesa sobre la nota final. Les faltes repetides poden descomptar.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Moodle, Teams, etc. El professorat vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen final (1:30 h.)	50%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Participació activa a classe	10%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Treball de l'assignatura: edició d'un breu conjunt de diplomes	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Bibliografia

Alturo, Jesús. *Chartae Latinae Antiquiores. Part CXII: Spain I*. With the assistance of T. Alaix. Dietikon-Zürich: Urs Graf Verlag, 2017. 128 p. [Enllaç al catàleg de la UAB](#).

Alturo, Jesús. *Chartae Latinae Antiquiores. Part CXIII: Spain II*. With the assistance of T. Alaix. Dietikon-Zürich: Urs Graf Verlag, 2017. 136 p. [Enllaç al catàleg de la UAB](#).

Bresslau, Harry. *Manuale di diplomatica per la Germania e l'Italia*. Trad. di Anna Maria Voci-Roth. Rome: Ministero per i beni culturali e ambientali, Ufficio centrale per i beni archivistici, 1998. 1423 p. (Pubblicazioni degli archivi di Stato. Sussidi; 10). [Enllaç al catàleg de la UAB](#).

Cappelli, Adriano. *Cronologia, cronografia e calendario perpetuo dal principio dell'era cristiana ai nostri giorni*. 3za ed. Milano: Ulrico Hoepli, 1969. 602 p. (Manuali Hoepli). [Enllaç al catàleg de la UAB](#).

Giry, Arthur. *Manuel de Diplomatique: diplômes et chartes: chronologie technique: éléments critiques et parties constitutives de la teneur des chartes: les Chancelleries: les actes privés*. Genève: Slatkine Reprints, 1975. 944 p. [Enllaç al catàleg de la UAB](#).

Guyotjeannin, Olivier; Pycke, Jacques; Tock, Benoît-Michel. *Diplomatique médiévale*. 3e éd. augmentée. Turnhout: Brepols, 1993. 486 p. (L'atelier du médiéviste; 2). Enllaç al catàleg de la UAB. [Enllaç al catàleg de la UAB](#).

Els estudiants seran també dirigits a recursos en línia, en particular a la consulta de diplomes digitalitzats disponibles, per exemple, a la Biblioteca de Catalunya, a l'Arxiu Nacional de Catalunya i altres arxius catalans amb els quals el Seminari de Paleografia, Diplomàtica i Codicologia té signat un conveni de col·laboració.

Com citar i elaborar la bibliografia:

<https://www.uab.cat/web/estudia-iinvestiga/com-citar-i-elaborar-la-bibliografia-1345708785665.html>

Programari

Cap